

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania I.G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
o prawo do renty,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu
10 grudnia 2025 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Gdańsku
z dnia 22 października 2024 r., sygn. akt III AUa 1006/24,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) odstępuje od obciążania odwołującego się I.G. kosztami
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 22 października 2024 r. w pkt 1. oddalił apelację wniesioną przez I.G. od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 10 lipca 2024 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddziału w Gdańsku z dnia 8 listopada 2021 r. odmawiającej ubezpieczonemu I.G. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy; w pkt 2. zasądził od I.G. na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku kwotę 240 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia prawomocności orzeczenia w

tym zakresie do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Ubezpieczony I.G. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 22 października 2024 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając: 1. naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 382 w zw. z art. 278 § 1 i art. 286 k.p.c., polegające na przyjęciu jako podstawy orzeczenia błędnych ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji i oddaleniu apelacji oraz tym samym utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Apelacyjnego zawierającego rozstrzygnięcie merytoryczne wymagające wiadomości specjalnych, które oparte jest na dokumencie nieprawdziwym i nierzetelnym, albowiem pierwsze w przedmiotowej sprawie badanie lekarskie, które powinno być przeprowadzone przez lekarza orzecznika, nie było przeprowadzone przez osobę, która podpisała się pod decyzją, co wielokrotnie podnosił w swoich stanowiskach ubezpieczony; 2.

naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 57 ust. 1 w zw. z art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, że I.G. nie jest niezdolny do pracy ponieważ może się przekwalifikować.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, polegające na ustaleniu, czy sąd może oprzeć się na opinii biegłego sądowego, która powstała na podstawie orzeczenia lekarza orzecznika, który nie prowadził badania i jego dane nie zostały ujawnione (w szczególności nazwisko, specjalizacja, prawo do wykonywania zawodu w przedmiotowym czasie) pomimo wnioskowania o to przez ubezpieczonego.

Ponadto w opinii skarżącego skarga jest oczywiście uzasadniona.

Zaskarżone orzeczenie Sądu Apelacyjnego w sposób oczywisty narusza przepisy prawa materialnego , a w szczególności art. 57 ust. 1 w zw. z art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez uznanie, że I.G. nie jest niezdolny do pracy ponieważ może się przekwalifikować, nie uwzględniono jednakże, że cierpi on na 3 poważne jednostki chorobowe tj. serca, kręgosłupa i kolan, które to schorzenia wzajemnie wykluczają te możliwości,

przez co kumulatywnie ujmując nie ma takich możliwości ergo powinien być uznany za niezdolnego do pracy.

Zaskarżone orzeczenie ponadto w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania wskazane powyżej w podstawie niniejszej skargi kasacyjnej, polegające na przyjęciu jako podstawy orzeczenia błędnych ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji i oddaleniu apelacji oraz tym samym utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Apelacyjnego zawierającego rozstrzygnięcie merytoryczne wymagające wiadomości specjalnych, które oparte jest na dokumencie nieprawdziwym i nierzetelnym, albowiem pierwsze w przedmiotowej sprawie badanie lekarskie, które powinno być przeprowadzone przez lekarza orzecznika, nie było przeprowadzone przez osobę, która podpisała się pod decyzją, co wielokrotnie podnosił w swoich stanowiskach ubezpieczony

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o 1. oddalenie skargi kasacyjnej, 2. zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego, ewentualnie w sytuacji odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania kosztów postępowania przedsądowego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym)

środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Natomiast zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695).

Przedmiotowa skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona, nie występuje w niej również istotne zagadnienie prawne.

Przed wszystkim problem przedstawiony przez skarżącego nie wynika zupełnie z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sądy obu instancji na podstawie postępowania dowodowego, w ramach którego dopuszczono i przeprowadzono dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: specjalistów z zakresu ortopedii, dwóch biegłych neurologii, biegłego neurochirurga oraz kardiologa, które uznano za miarodajne dla oceny roszczenia ubezpieczonego i z których jednoznacznie wynikało, że ubezpieczony aczkolwiek nie może pracować ciężko fizycznie (opinia kardiologa), to jednak nie jest osobą niezdolną do pracy jako kierowca zawodowy, technik rolnik i może podjąć pracę zgodną z posiadanymi kwalifikacjami. Sąd Apelacyjny nie miał wątpliwości, iż dokonane przez specjalistów ustalenia zostały

oparte na szczegółowej analizie zarówno dokumentacji medycznej wnioskodawcy, jak i wynikach przeprowadzonych badań, zaś wyprowadzone przez niech szczegółowo, wyczerpująco i logicznie uzasadnione wnioski nie pozostawiły najmniejszych wątpliwości w zakresie zasadności uznania ubezpieczonego za osobę zdolną do zatrudnienia.

Należy również zauważyć, że przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego polega na przytoczeniu przez skarżącego argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych. Skarżący powinien zatem odwołać się do konkretnych uregulowań prawnych i wykazać, że na tle tej regulacji pojawia się określony problem prawny. Nie sposób tego uczynić bez odwołania się choćby do jednego przepisu prawa materialnego lub procesowego. Wypełnienie tego obowiązku - nałożonego na osoby uprawnione do sporządzenia skargi kasacyjnej, którymi są profesjonalni pełnomocnicy procesowi lub podmioty o kwalifikacjach wskazanych w ustawie - nie może być zastąpione przez, jak to uczyniono w skardze, postawienie jedynie pytania przy jednoczesnym braku powołania się na jakikolwiek przepis prawa, z którego wynikać miałyby (mogłaby) odpowiedź na to pytanie.

Natomiast twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ogranicza się do przedstawienia stanu faktycznego sprawy wynikającego z dokonanej przez skarżącego własnej oceny zebranego w tej sprawie materiału dowodowego. Z całą pewnością brakuje jej zatem waloru ogólności i uniwersalności, a co szczególnie znamienne, w istocie stanowi ona próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych.

Sąd Najwyższy podkreśla w związku z tym, że powoływanie się na błąd w przeprowadzonej ocenie dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleniach faktycznych nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), ponieważ ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd meriti. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest natomiast związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu powołanych w

skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego, którego przepisy stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji. W odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

M.G.

[SOP]